

חוק בתי הדין הדתיים הדרוזיים, תשכ"ג-1962 *

1. בחוק זה – תגרות
 "בית דין" – בית דין דתי דרוזי;
 "בית הדין לערעורים" – בית הדין הדתי הדרוזי לערעורים;
 "קאדי-מדיהב" – חבר בית דין או חבר בית הדין לערעורים;
 "המועצה" – המועצה הדתית הדרוזית שכווננה בתקנות לפי סקודת העדות הדתיות (ארגון) ¹.
2. הקמת בתי דין
 מוקם בזה בית דין ובית דין לערעורים. הם יתחילו לפעול מן היום שייקבע לכך על ידי הממשלה בהכרזה שתפורסם ברשומות.
3. מקומות מושב
 ואזורי שיפוט
 מקום מושבם של בית הדין ושל בית הדין לערעורים, ואם יופעלו יותר מבית דין אחד – אזורי שיפוטם, ייקבעו על ידי שר הדתות בצו.
4. שיפוט ייחודי
 עניני נישואין וגירושין של דרוזים בישראל, אזרחי המדינה או תושביה, יהיו בשיפוטו הייחודי של בית הדין; כן יהיו בשיפוטו הייחודי ענינים הנוגעים ליצירתו או להנהלתו הפנימית של הקדש דתי שנוסד בפני בית דין על פי הדין הדרוזי או של הקדש דרוזי שנוסד לפני תחילת חוק זה לפי מנהג דרוזי שלא בפני בית דין דתי או בית משפט.
5. שיפוט על פי
 הסכמה
 בעניני המעמד האישי של דרוזים כמפורט בסעיף 51 לדבר המלך במועצה על ארץ ישראל, 1922–1947 ², או בפקודת הירושה ³, אשר בהם אין לבית דין שיפוט ייחודי לפי סעיף 4, יהא לבית הדין שיפוט לאחר שכל הצדדים הנוגעים בדבר הכיעו הסכמתם לכך.
6. סמכות בית הדין
 לערעורים
 בית הדין לערעורים ידון בערעורים על פסקי דין של בית הדין.
7. סמכויות עזר
 לבתי הדין ולבית הדין לערעורים נתונות הטמכויות המוענקות לבתי דין דתיים בחוק בתי דין דתיים (הזמנה לבית הדין), תשט"ז-1956 ⁴.
8. תרכב בתי הדין
 בית דין ידון בשלושה; בית הדין לערעורים ידון בלא פחות משלושה.
9. כשירותו של
 קאדי-מדיהב
 כשיר להתמנות קאדי-מדיהב יהיה כל דרוזי שהוא –
 (1) בעל הכשרה מתאימה בדין הדרוזי;
 (2) בעל אורח חיים ואופי ההולמים את מעמדו של קאדי-מדיהב במדינת ישראל;
 (3) בן שלוששים שנה לפחות ונשוי או היה נשוי.

* נתקבל בכנסת ביום כ"ח בכסלו תשכ"ג (25 בדצמבר 1962); הצעת החוק דוברי הסבר מורסמו בודיע 509, תשכ"ב, עמ' 172.
 1 חוקי איי כרך ב' פרק קכ"ח עמ' 1292.
 2 חוקי איי, כרך ב' עמ' 2738.
 3 חוקי איי פרק ב' כרך קל"ה, עמ' 1353.
 4 סיח 290, תשט"ז, עמ' 40.

10. קאדי-מדי'הב יתמנה על ידי נשיא המדינה לפי הצעת ועדת מינויים שתוכא לפני הנשיא על ידי שר הדתות.

11. (א) ועדת המינויים (להלן – הועדה) תהיה של שמונה חברים:

יושב ראש המועצה;

ראש בית הדין לערעורים, ואם הוא מכהן גם כיושב ראש המועצה – קאדי מדי'הב שייבחר על ידי חבר הקאדים-מדי'הב לשלוש שנים;

קאדי-מדי'הב נוסף שייבחר על ידי חבר הקאדים-מדי'הב לשלוש שנים;

שר הדתות ושר המשפטים;

חבר כנסת דרוזי שייבחר על ידי הכנסת בבחירה חשאית ויכהן כל עונו הוא חבר הכנסת, ואם תמה כהונת הכנסת – עד שתבחר הכנסת החדשה חבר אחר במקומו, ואם אין בכנסת חבר כנסת דרוזי – דרוזי שייבחר על ידי הכנסת בבחירה חשאית ויכהן כל עוד לא בחרה הכנסת דרוזי אחר במקומו;

חבר כנסת דרוזי נוסף או דרוזי שאינו חבר הכנסת שייבחר על ידי הכנסת בבחירה חשאית ויכהן כל עוד לא בחרה הכנסת דרוזי אחר במקומו;

עורך דין שייבחר על ידי המועצה הארצית של לשכת עורכי הדין לשלוש שנים.

(ב) הרכב הועדה יפורסם ברשומות.

(ג) שר הדתות ישמש יושב ראש הועדה.

(ד) הועדה חוכל לפעול אף אם פחת מספר חבריה, כל עוד לא פחת מששה.

12. (א) ראה שר הדתות שיש למנות קאדי-מדי'הב, יודיע על כך ברשומות וכנס את הועדה.

(ב) אלה רשאים להציע מועמדים: שר הדתות; ראש בית הדין לערעורים; שלושה חברי הועדה כאחד.

(ג) הצעת הועדה למנות קאדי-מדי'הב תהיה על דעת רוב חבריה שהשתתפו בהצבעה.

(ד) שאר סדרי דיוגיה ועבודתה של הועדה ייקבעו על ידיה.

13. מי שנתמנה קאדי-מדי'הב חייב, בטרם ישב בדין, להצהיר בפני נשיא המדינה הצהרה זו: "אני מתחייב לשמור אמונים למדינת ישראל, לשמוט את העם משפט צדק, לא להטות משפט ולא להכיר פנים".

14. קאדי-מדי'הב שמינויו פורסם ברשומות, אין עוררין על מינויו.

15. אין על קאדי-מדי'הב מרות בעניני שפיטה זולת מרותו של הדין.

16. שר הדתות יקבע, בהתייעצות עם ראש בית הדין לערעורים ועם שר המשפטים, את סדרי המינהל של בתי הדין, והוא רשאי למנות מנהל לבתי הדין שיהיה אחראי בפניו לביצוע סדרי המינהל.

17. קאדיי־מדי'הב יכהן מיום שהצהיר אמונים, וכהונתו לא תיפסק אלא כמותו, בהתפטרותו, בפרישתו לקיצבה או בהעברתו מן הבהונה על פי חוק זה. תקופת הבהונה
18. קאדיי־מדי'הב רשאי להתפטר מכהונתו על ידי הגשת כתב התפטרות לשר הדתות, וכהונתו תיפסק בתום שלושה חדשים מהגשת כתב ההתפטרות, אם לא הסכים שר הדתות למורד קצר יותר. התפטרות
19. (א) קאדיי־מדי'הב יצא לקיצבה –
 (1) בהגיעו לגיל שבעים;
 (2) משקבעה ועדת המינויים, על יסוד חוות דעת רפואית, שמחמת מצב בריאותו נבצר ממנו להמשיך במילוי תפקידו. קיצבה
- (ב) קאדיי־מדי'הב רשאי לצאת לקיצבה –
 (1) לאחר שכיהן עשרים שנה, אם הגיע לגיל ששים;
 (2) לאחר שכיהן חמש עשרה שנה, אם הגיע לגיל ששים וחמש;
 (3) אם ביקש זאת ובקשתו אושרה על ידי ועדת המינויים.
20. בחישוב תקופת כהונתו של קאדיי־מדי'הב לענין סעיף קטן (ב) תצורף אל תקופת כהונתו כקאדיי־מדי'הב כל תקופת שירותו במדינה או כמוסד אחר שועדת הכספים של הכנסת אישרה אותו לענין זה, או מקצתה של תקופה זו, הכל לפי כללים שקבעה ועדת הכספים.
21. משכורתו של קאדיי־מדי'הב והתשלומים האחרים שישולמו לו בתקופת כהונתו או אחריה, לרבות אלה שישולמו לתלויים בו לאחר מותו, ייקבעו על ידי החלטת הכנסת, והיא רשאית להסמיך לכך את ועדת הכספים; החלטות לפי סעיף זה יפורסמו ברשומות. משכורת ותשלומים אחרים
22. קאדיי־מדי'הב לא יהיה חבר הכנסת או במועצה של רשות מקומית; אולם רשאי הוא, בהסכמתו ובהסכמת שר הדתות, למלא באורח זמני תפקיד אחר מטעם המדינה או למלא תפקיד ציבורי אחר, אם לדעתם אין הדבר פוגע במעמדו כקאדיי־מדי'הב. ייחוד הבהונה
23. כל קאדיי־מדי'הב יהיה נתון לשיפוטו של בית דין משמעתי.
 (ב) בית הדין המשמעתי יהיה של שלושה שהם ראש בית הדין לערעורים או הקאדיי־מדי'הב בעל הותק הגדול, כפי שיקבע שר הדתות לכל ענין; עורך דין שיתמנה על ידי המועצה הארצית של לשכת עורכי הדין לכל ענין; וחבר שיתמנה על ידי שר הדתות לכל ענין. בית דין משמעתי
24. שר הדתות רשאי להגיש לבית הדין המשמעתי קובלנה על קאדיי־מדי'הב על יסוד אחד מאלה:
 (1) הקאדיי־מדי'הב נהג שלא כהלכה במילוי תפקידו;
 (2) הקאדיי־מדי'הב התנהג באופן שאינו הולם את מעמדו של קאדיי־מדי'הב במדינת ישראל;
 (3) הקאדיי־מדי'הב הורשע על עבירה שבנסיבות הענין יש בה משום קלון;
 (4) ועדת המינויים מצאה שהקאדיי־מדי'הב השיג את מינויו שלא כדין.
 (ב) שר הדתות רשאי להיות מיוצג בפני בית הדין המשמעתי על ידי בא כוחו. קובלנה על קאדיי־מדי'הב
25. בית הדין המשמעתי יביא את מסקנותיו, לזכות או לחובה, לפני שר הדתות.
 (ב) מצא בית הדין המשמעתי שאין הקאדיי־מדי'הב ראוי להמשיך בתפקידו, יביא שר הדתות את מסקנות בית הדין המשמעתי לפני נשיא המדינה, והנשיא יעביר את הקאדיי־מדי'הב מכהונתו. מסקנות של בית הדין המשמעתי

25. מצא בית הדין המשמעתי שאין הקאדי-מדי'הב ראוי להמשיך בתפקידו, לא יהיה הקאדי-מדי'הב זכאי לגימלה; ואולם אם נמצא הקאדי-מדי'הב אשם בהתנהגות בניגוד לפסקאות (1) או (2) לסעיף 23 (א), ובית הדין המשמעתי הגיע, מטעמים מיוחדים שיפרט, לידי מסקנה, כי אף על פי שהקאדי-מדי'הב אינו ראוי להמשיך בתפקידו, מן הראוי שתשולם לו גימלה, רשאי הוא לקבוע את שיעור הגימלה שתשולם לקאדי-מדי'הב, ובלבד שלא תעלה על הסכום שהיה משתלם לו על פי החלטת הכנסת או ועדת הכספים לפי סעיף 20 אילו חדל מכהן מרצונו ביום בו הועבר מכהונתו.

26. (א) הוגשה על קאדי-מדי'הב קובלנה על פי סעיף 23, או הוגשה נגדו תביעה פלילית, רשאי שר הדתות, בהתייעצות עם ראש בית הדין לערעורים, להשעות את הקאדי-מדי'הב לתקופה שימצא לנכון.

(ב) בית הדין המשמעתי רשאי, על פי בקשת הקאדי-מדי'הב, לבטל את השעייתו.

27. הודעה על מינוי קאדי-מדי'הב ועל גמר כהונתו של קאדי-מדי'הב תפורסם ברשומות. פרסום ברשומות

28. לא תוגש תביעה פלילית נגד קאדי-מדי'הב אלא על ידי היועץ המשפטי לממשלה ולפני בית המשפט המחוזי שישב בהרכב של שלושה שופטים. תביעה פלילית

29. (א) מי שכהן ביום תחילתו של חוק זה כחבר המועצה יהיה מאותו יום חבר בית הדין לערעורים, ללא מינוי נוסף, ויושב ראש המועצה יהיה ראש בית הדין לערעורים. תראות מעבר

(ב) במינויים הראשונים שיעשו לפי חוק זה ישמשו חברי בית הדין לערעורים כחברי ועדת המינויים במקום הקאדי-מדי'הב האמורים בסעיף 11 (א).

(ג) מי שנהיה לקאדי-מדי'הב לפי סעיף קטן (א) או על פי מינוי תוך שנה מיום תחילת חוק זה לא יצא לקיצבה לפני עבור שלוש שנים מיום תחילת חוק זה, על אף האמור בסעיף 19 (א) (1).

(ד) למשך שבע שנים מתחילת חוק זה רשאית הכנסת או ועדת הכספים לקבוע לפי סעיף 20 לקאדי-מדי'הב משכורת מלאה או משכורת חלקית.

30. שר הדתות ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו, לרבות קביעת אגרות שישולמו בבתי הדין; שר הדתות רשאי, בהתייעצות עם ראש בית הדין לערעורים ועם שר המשפטים, לקבוע בתקנות –

(1) את סדרי הדין בבית הדין המשמעתי;

(2) את סדרי ייצוגם של בעלי דין לפני בתי הדין על ידי מי שאינם עורך דין.

זרח ורהפטיג
שר הדתות

דוד בן-גוריון
ראש הממשלה

יצחק בן-צבי
נשיא המדינה